

Плющик Є.В., ст. викладач кафедри
мистецької освіти Житомирського
державного університету імені Івана Франка
Рутецький В.В., доцент (б.в.з.) кафедри
мистецької освіти Житомирського
державного університету імені Івана Франка
Суботницький І.М., викладач кафедри
мистецької освіти Житомирського
державного університету імені Івана Франка

**НОВОЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
MODERN OPPORTUNITIES FOR INSTRUMENTAL TRAINING OF
FUTURE MUSIC TEACHERS**

Стаття присвячена одній з актуальних проблем підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва, яка вимагає активізації освітньої та художньо-творчої діяльності, збільшення наукової компетентності, визначального підвищення загальнонаукового та загальнокультурного рівня кожного студента. Безкомпромісно новим є підхід до формування педагогічних якостей майбутніх учителів на базі впровадження у навчально-виховний процес ВИШу поступів сучасної техніки, розширення перспектив і засобів отримання наукової інформації, пошуку інформаційно бездоганних форм і методів навчання учнів загальноосвітньої школи. Вагому роль у рішенні поставлених перед педагогічно-мистецькою освітою проблемних загатів виступитиме інструментальна підготовка як дисципліна, що має велике значення в професійному становленні майбутнього вчителя музичного мистецтва. Оволодіння студентами грою на музичних інструментах визначає усвідомлення ними психолого-педагогічних факторів мистецького впливу на дитину, розширення спеціальних музичних знань. Новочасні можливості інструментальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва включає впровадження мультимедійних технологій як протидії традиційним формам організації навчальної діяльності студентів. Це

гармонійне введення сучасних інформаційних засобів у навчально-виховний процес загальноосвітньої школи, пошуки якісно нових форм, методів комп'ютерної освіти учителів музичного мистецтва, це неупереджено зумовлено великим інтересом до комп'ютера, до різноманітної інформації, яку сьогодні може надати персональний комп'ютер. Велике впровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій навчання, що ґрунтуються на комп'ютерній опорі навчально-пізнавальної практики, установлює задуми щодо активізації навчального процесу, розширення та заглиблення теоретичних засад знань і надання результатам навчання практичної вартості, інтеграції навчальних предметів і диференціації навчання відповідно до запитів, нахилів та здібностей студентів, майбутніх вчителів музичного мистецтва. Ключові слова: інструментальна підготовка, учитель музичного мистецтва, комп'ютерні технології, сучасні інформаційні засоби, диференціація навчання.

The article is devoted to one of the urgent problems of training future teachers of musical art, which requires the activation of educational and artistic and creative activities, an increase in scientific competence, and a decisive increase in the general scientific and general cultural level of each student. An uncompromisingly new approach to the formation of pedagogical qualities of future teachers based on the introduction of modern technical advances into the educational and educational process of the Higher Education Institution, the expansion of perspectives and means of obtaining scientific information, the search for informationally flawless forms and methods of teaching secondary school students. Instrumental training as a discipline, which is of great importance in the professional development of the future music teacher, will play an important role in solving the problems posed to pedagogical and artistic education. Students' mastery of playing musical instruments determines their awareness of psychological and pedagogical factors of artistic influence on a child, expansion of special musical knowledge. Modern opportunities for instrumental training of future music teachers include the introduction of multimedia technologies as a

countermeasure to traditional forms of organizing students' educational activities. This is the harmonious introduction of modern information tools into the educational process of a comprehensive school, the search for qualitatively new forms and methods of computer education of music teachers, this is impartially determined by the great interest in the computer, in the various information that a personal computer can provide today. The large-scale introduction into the educational process of new information technologies of education, based on the computer support of educational and cognitive practice, establishes ideas for activating the educational process, expanding and deepening the theoretical foundations of knowledge and giving the results of education practical value, integration of educational subjects and differentiation of education in accordance with requests, inclinations and abilities of students, future teachers of musical art. Key words: instrumental training, music teacher, computer technologies, modern information tools, differentiation of education.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Однією з магістральних установ успішності індивіда в нинішньому світі є забезпечення навчання, виховання, професійної підготовки її для роботи в інформаційному суспільстві. Комп'ютери блискавично ввійшли в розмаїті сфери нашої щоденної діяльності, тому велике впровадження комп'ютерної техніки в процесі інструментальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва є вирішальним завданням.

Сьогодні освіта не може бути вдосконалена без непримиренного переосмислення ролі вчителя мистецької освіти. Він вчитель повинен навчитися управляти як своєю виконавською діяльністю, так і користуватися музично-комп'ютерними технологіями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформаційно-комунікаційні технології відіграють суттєву роль у забезпеченні якості освіти, що знаходить відображення у роботах вітчизняних дослідників: Р. Аткинсон, Р. Ганьє, Г. Дрейфус, М. Загоруйко, В.Ю. Бикова, А.М. Гуржія,

Г.В. Єльнікової, М.І. Жалдака, Л.А. Карташової, В.В. Лапінського, О.І. Ляшенка, О.В. Овчарук, О.М. Спіріна, М.П. Шишкіної та ін. Музично-комп'ютерні технології (МКТ) розглянуто у працях В. В. Луценко [1].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На підставі зазначеного можна стверджувати, що, незважаючи на наявність досліджень, присвячених інформаційно-комунікаційним технологіям поза увагою залишаються музично-комп'ютерні технології у класі інструментальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Метою статті є новочасні можливості інструментальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Враховуючи орієнтацію мистецької освіти, питання розвитку студентів-музикантів тісно пов'язане з можливостями подальшого використання музично-комп'ютерних технологій.

Виклад основного матеріалу. Сьогоднішній вітчизняний і зарубіжний досвід доводить, що комп'ютер, мультимедіа можна вдало використовувати під час інструментальної підготовки майбутніх вчителів музичної освіти. Вжиток інтерактивних форм, ігрових методів, можливостей відео- та аудіоблоків комп'ютера та мультимедійних технологій відкривають нові перспективи значного підвищення ефективності засвоєння різноманітних знань. Мається на увазі не тільки прослуховування кращих виконавських інтерпретацій музичних творів, але й певні особливості гри на музичному інструменті: краща та зручна аплікатура, нюансування, темп, усвідомлення форми твору, фактури тощо. Використання музично-комп'ютерних технологій позитивно впливають на якість інструментальної підготовки студентів ВИШу: 1. зменшення часу відпрацювання технічних навичок; 2. зріст кількості тренувальних завдань; 3. здобуток найліпшого темпу роботи студента; 4. трансформація студента на суб'єкт самостійного навчання; 5. використання в навчальній діяльності комп'ютерного моделювання реальних процесів виконання музичного твору; 6. забезпечення вишкілу матеріалами із далеких баз даних, вживання засобів телекомунікацій; 7. набуття діалогу з програмою характеру навчальної гри, що у більшості студентів множить

мотивування навчальної діяльності; 8. прослуховування та аналіз власного виконання. Але варто зважати і на вади: 1. брак емоційності діалогу з програмою; 2. не завжди враховані програмістами особливостей навчання студента; 3. майже повна відсутність діалогу студента з викладачем; 4. Виклад навчального матеріалу в умовній, сильно стислій формі; 5. обмеження контролю виконання твору (це може зробити тільки педагог-фахівець). Використання музично-комп'ютерних технологій (МКТ) ставлять певні запитання: як організувати в комп'ютерному середовищі навчальний процес в інструментальній підготовці з урахуванням специфіки навчальних та практичних цілей, які засоби МКТ і як використовувати, яким змістом їх наповнити, як контролювати їх якість. МКТ є одним із засобів навчання, що допомагає виконанню педагогічної ідеї. І як засіб навчання має точні дидактичні можливості, які відповідно до навчально-виховного завдання інструментальної підготовки визначають його дидактичні функції. На думку більшості науковців, слід злагоджено сполучати й додавати традиційні та інформаційно-комп'ютерні засоби навчання в інструментальній підготовці. Оптимізації навчального процесу в інструментальній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва вагомим мірилом сприяє впровадження мультимедійних технологій, наприклад: віртуальні екскурсії у концертні зали. Запропонований студентам вчить культурі поведінки на сцені, манері виконання тощо. Така екскурсія стає живою формою набуття знань, розвою мислення, викликає диспут, творчу лабораторію студента і педагога. Немалу турботу при організації навчального процесу бажано приділяти ігровому моделюванню, нестандартним формам роботи, вони запевнюють високий рівень його ефективності, добродіють розвитку критичного мислення, забезпечують формуванню стійкого інтересу студента ВИШу до інструментальної підготовки: • заохочують пізнання, мислення, цікавість; • допомагають виявленню та вирішенню проблем; • направляють мислення студента ВИШу на пошук відповідей; • прилучають їх до розумової праці; • підтримують високі рівні мислення. Для розвитку критичного мислення

високого рівня можна використовувати ділові ігри: «Знайди і порівняй» (знайти самостійно музичний твір, який виконує студент, прослухати, власноруч виконати і порівняти своє виконання і виконання відомого інструменталіста); «Метод проектів», допомагає заохочувати студента до участі у пізнавальному процесі, навчити самостійно обирати мету, формулювати проблемне питання, здійснювати збір інформації, необхідної для його реалізації, планувати варіанти вирішення проблеми, робити висновки, аналізувати свою діяльність, здобуваючи новий навчальний і життєвий досвід та інше.

Висновки. Одним із ліній щодо підвищення ефективності та якості навчального процесу в інструментальній підготовці в умовах ВИШу є впровадження методик, що базуються на основі вжитку цифрової техніки, зокрема застосування комп'ютера і його складових та створення різнопрофільних корекційних та навчальних програм. розвиток творчої активності студентів шляхом оволодіння ними інформаційно-комунікаційними технологіями на уроках та в самостійні роботі. Застосування музично-комунікаційних технологій (МКТ) може стати суттєвим фактором вдумливих змін в інструментальній підготовці, вони відкривають широкі перспективи для покращення якості освіти, її доступності, особливо у дидактичних цілях (допомагають диференціації, розраді індивідуальних потреб, особистісному розвитку, розкриттю їх здібностей). Під час роботи необхідно дотримуватися системності, чіткої спланованості методів, форм, прийомів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Луценко В. Музично-комп'ютерні технології у професійній діяльності майбутнього вчителя музики. Молодь і ринок. 2011. № 7. С. 81–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2011_7_19.